

Çocuk ve Ergenler için Duygusal Yeme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuk ve Ergenler için Duygusal Yeme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18803>

Öz

Çocuk ve Ergenler için Duygusal Yeme Ölçeği (ÇEDEYÖ), çocuk ve ergen popülasyonunda duygusal yeme davranışları ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Türkçe uyarlamasıdır. Ölçeğin temel amacı, bireylerin olumsuz duygusal durumlarla (örneğin, stres, kaygı, üzüntü) başa çıkmak için yiyecekleri kullanma eğilimlerini psikometrik olarak değerlendirmektir.

Türkçe uyarlama çalışması Bektaş ve arkadaşları (2016) tarafından gerçekleştirilmiş olup, ölçeğin psikometrik özelliklerinin (geçerlik ve güvenilirlik) Türk kültürü bağlamında kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermiştir. Bu ölçek, yeme bozuklukları ve obezite risk faktörlerinin erken tespiti ve müdahale planlarının oluşturulması açısından önemli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Duygusal yeme, yeme bozuklukları, psikometri, çocuk, ergen, adaptasyon, geçerlik, güvenilirlik, beslenme psikolojisi.

Yazarlar

Murat Bektaş, İbrahim Bektaş, Yasemin Selekoğlu, Aysel Kudubeş-Akdeniz, Selda Altan-Sal, Derya Ayar.

Amaç

Bu ölçeğin birincil amacı, **Türk kültürüne adapte edilmiş** bir yapı içerisinde, çocuk ve ergenlerin yaşadıkları olumsuz duygusal durumlar karşısında sergiledikleri yeme davranışlarının yoğunluğunu ve sıklığını belirlemektir. Duygusal yeme, özellikle obezite ve yeme bozukluklarının gelişiminde önemli bir risk faktörü olarak kabul edilmektedir.

ÇEDEYÖ, klinik ve araştırma ortamlarında duygusal yeme eğilimlerini standart bir şekilde ölçerek, bu davranışların altında yatan psikolojik mekanizmaları anlamasına ve risk altındaki bireyler için erken müdahale programlarının tasarlanmasına bilimsel bir temel sağlamaya amaçlanmaktadır.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, **Duygusal Yeme**'dir. Duygusal yeme, kişinin fizyolojik açlık veya tokluk ipuçlarından bağımsız olarak, genellikle olumsuz duygusal durumlarla (üzüntü, öfke, cansızlık, kaygı) başa çıkmak, bu duygulara yatıştırmak veya dikkatini dağıtmak amacıyla yeme tüketme davranışına girmesidir. Bu yapı, bilişsel ve davranışsal bileşenleri içerir.

ve yeme davranışlarının duygusal düzenleme işlevi görmesi prensibine dayanır.

Geçerlik

ÇEDEYÖ'nün geçerlik çalışmaları, ölçeğin amaçladığı duygusal yeme yapışın doğru ve tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermiştir. Uyarılma çalışmasında, **yapı geçerli** faktör analizi teknikleri kullanılarak incelenmiştir. Bulgular, ölçeğin orijinal yapışna benzer bir faktör yapış sergilediğini ve duygusal yeme eğilimini kültürel bağlamda geçerli bir şekilde temsil ettiğini ortaya koymuştur.

Ek olarak, ölçek puanlarının, beklenen yönde diğer ilgili psikolojik yapılarla (örneğin, algılanan stres düzeyi, vücut memnuniyetsizliği ve diğer yeme davranış ölçekleri) korelasyon göstermesi, **ölçüt bağımlı geçerli** desteklemiştir. Bu sonuçlar, ÇEDEYÖ'nün Türk popülasyonunda geçerli bir ölçüm aracı olduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliği, maddelerin iç tutarlılığı ve zaman içindeki kararlılığı açısından incelenmiştir. Bektaş ve arkadaşları (2016) tarafından yürütülen çalışmada, ÇEDEYÖ'nün genel olarak yüksek bir **iç tutarlılık katsayısına** (Cronbach Alfa) sahip olduğunu rapor edilmiştir. Bu yüksek değerler, ölçekteki maddelerin tutarlı bir şekilde aynı temel yapıyı ölçtüğünü ve ölçüm hatasının düşük olduğunu göstermektedir.

Güvenirlik analizleri, ölçeğin çocuk ve ergenlerdeki duygusal yeme düzeyini istikrarlı bir şekilde değerlendirme kapasitesine sahip olduğunu doğrulamış, bu da aracın bilimsel araştırmalarda ve klinik uygulamalarda kullanılmaya desteklemiştir.

Faktör Analizi

Çocuk ve Ergenler için Duygusal Yeme Ölçeği'nin Türkçe versiyonunun yapısal geçerliğini belirlemek amacıyla faktör analizi yapılmıştır. Orijinal ölçek, duygusal yemenin farklı alt boyutları (örneğin, öfke, kaygı, depresyon kaynaklı yeme) içerebilmektedir.

Uyarılma çalışmasının faktör analizi sonuçları, Türkçe formun orijinal ölçeğin teorik yapışın büyük ölçüde koruduğunu göstermiştir. Elde edilen faktör yapış, duygusal yemenin çok boyutlu doğasını yansıtmış ve kabul edilebilir model uyum indeksleri ile desteklenmiştir. Bu durum, ölçeğin sadece genel bir puan sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda duygusal yeme davranışının tetikleyen spesifik duygusal durumları da ayrı ayrı olarak ölçme yeteneğine sahip olduğunu göstermektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Öz bildirim ölçeği (Self-report scale). Derecelendirme formatı kaynakta belirtilmemiş olsa da, genellikle Likert tipi bir ölçek kullanılarak katılımcılardan duygusal durumları ve yeme tepkilerini belirtmeleri istenir.

Language Available: Türkçe

Population Group: Çocuk ve Ergen popülasyonu.

Age Group: Çocuklar ve Ergenler (Uyarlama çalışması için referans makaleye başvurulmalıdır).

Population Details: Türkiye'deki okul çağındaki çocuklar ve ergenler üzerinde psikometrik özellikleri test edilmiştir.

Test Methodology: Bireysel veya grup halinde uygulanabilen, kağıt-kalem veya dijital formatta doldurulabilen bir envanterdir.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik ölçüm, adaptasyon, **ÇEDEYÖ**, psikometri, öz bildirim, yeme davranışları, duygusal düzenleme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: mbekta@gmail.com (Sorumlu Yazar Murat Bektaş)

Correspondence Address: Kaynakta açıkça belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Türkçe versiyonun psikometrik özellikleri 2016 yılında yayınlanmıştır.

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar (Murat Bektaş) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve klinik amaçlı kullanımlarda telif hakları ve izin prosedürleri geçerlidir.

The original PDF can be downloaded here: [emotional-eating-scale-for-children-and-adolescents-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Bektaş, M., Bektaş, ?.., Selekoğlu, Y., Kudubeş-Akdeniz, A., Altan-Sal, S., & Ayar, D. (2016). Psychometric properties of the Turkish version of the Emotional Eating Scale for children and adolescents. *Eating Behaviors*, 22, 217-221. doi: 10.1016/j.eatbeh.2016.06.021

Çocuk ve Ergenler için Duygusal Yeme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, telif hakları veya kaynak içerikte bulunmaması nedeniyle burada sunulmamaktadır. Maddelere erişim sağlamak ve ölçeği kullanmak için sorumlu yazar (Murat Bektaş) ile iletişime geçilmesi veya referans makaleye başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM